

століть. Варто зауважити, що сьогодні відбувається певна адаптація сучасної жінки до нинішніх умов.

Література:

1. Світ очима технічної книги. Блог відділу технічної літератури Тернопільської ОУНБ. URL: http://tex.library.te.ua/2021/09/blog-post_7.html
2. Як змінювалися стандарти краси від Античності до наших днів. URL: <https://social.org.ua/8283-yak-zminyuvalisy-standarti-krasi-vid-antichnosti-do-nashikh-dniv.html>
3. Журнал Довідка. Оскар Уайльд: цитати українською. URL: <https://dovidka.biz.ua/oskar-uayld-tsitati-ukrayinskoju/>
4. The Beauty Myth. Naomi Wolf. URL: https://www.goodreads.com/book/show/39926.The_Beauty_Myth

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-383-5-27>

VERBALIZERS OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR IN GERMAN-LANGUAGE MEDIA TEXTS

ВЕРБАЛІЗАТОРИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В НІМЕЦЬКОМОВНИХ МЕДІЙНИХ ТЕКСТАХ

Pryimak L. V.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Foreign Languages
and Country Studies
Vasyl Stefanyk Precarpathian National
University
Ivano-Frankivsk, Ukraine*

Приймак Л. В.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
і країнознавства
Прикарпатський національний
університет
імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна*

Savchuk N. I.

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor at the Department
of Foreign Languages
and Country Studies
Vasyl Stefanyk Precarpathian National
University
Ivano-Frankivsk, Ukraine*

Савчук Н. І.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов
і країнознавства
Прикарпатський національний
університет
імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна*

Російсько-українська війна є ключовою темою у медіадискурсі, зокрема в німецькомовному, адже її перебіг та наслідки стосуються всього світу. Воєнні події вивчаються не лише політологами, соціологами, журналістами, а й лінгвістами, оскільки будь-яка війна є війною слів, не дарма існує поняття «інформаційна війна». Тому те, як окреслюються події, пов'язані з війною в Україні, впливає на сприйняття інформації німецькомовними реципієнтами [1, с. 124]. У цьому контексті потребують дослідження вербалізатори російсько-української війни.

Воєнний світогляд кожної культури має свій зміст та набір понять, а поняття «війна» належить до універсальних, адже воно вживається в усіх культурах та мовах. Словник української мови online [2] надає таке трактування слову «війна»: «організована збройна боротьба між державами, народами або ж збройними угрупованнями всередині країни». Зі свого боку, у німецькому тлумачному словнику DWDS слово «Krieg» / «війна» позначається як «organisierte militärische Auseinandersetzung meist großen Ausmaßes und längerer Dauer zwischen Staaten, Militärbündnissen, ethnischen, sozialen oder anderen Interessengruppen» (Організовані військові суперечки, зазвичай широкомасштабні та довготривалі, між державами, військовими союзами, етнічними, соціальними чи іншими групами інтересів) [3]. Як засвідчують словникові дефініції, в українському та німецькому світоглядах уявлення про війну є однаковими.

У німецькомовному медійному дискурсі простежуються зміни у представленні воєнних подій в Україні на початку повномасштабного вторгнення та з початком контрнаступальних дій з боку ЗСУ. Хоча світ і розумів вірогідність нападу росії на Україну, однак деякі країни намагалися не називати це словом «війна». Те саме відбувалося й в Німеччині, коли на початку повномасштабної війни у німецькомовному дискурсі вживалися іменники *Angriff* / *напад*, *Militäraktion* / *військова операція*, *Offensive* / *наступ*, *Kampf* / *боротьба*, *Konflikt* / *конфлікт* та словосполучення *militärisch angreifen* / *військовий напад*, як-от у контекстах:

1. «*Die russische Armee hat am frühen Morgen damit begonnen, die Ukraine militärisch anzugreifen. Russlands Präsident Wladimir Putin hatte den Schritt kurz zuvor im Fernsehen angekündigt. Er habe die Militäraktion autorisiert, Russland habe keine andere Wahl als sich zu verteidigen, sagte Putin*» (tagesschau.de, 24.02.2022) – «*Російська армія почала військову атаку на Україну сьогодні рано вранці. Президент Росії Володимир Путін незадовго до цього оголосив про це по телебаченню. Він санкціонував військові дії, оскільки у Росії не було іншого вибору, окрім як захищатися, сказав Путін*» (tagesschau.de, 24.02.2022);

2. «*In der strategisch wichtigen ukrainischen Küstenstadt Mariupol wird die humanitäre Lage angesichts der Kämpfe immer schlechter. Auch anderswo im Land setzt Russland seine Offensive trotz Verhandlungen über eine Feuerpause fort*» (tagesschau.de, 08.03.2022) – «*У стратегічно важливому українському прибережному місті Маріуполі гуманітарна ситуація погіршується через бойові дії. Росія також продовжує наступ в інших частинах країни, незважаючи на переговори про припинення вогню»* (tagesschau.de, 08.03.2022).

З часом у німецькомовних медійних текстах з'явилися одиниці на позначення воєнних подій в Україні словом «*Krieg / війна*» та «*Angriffskrieg / загарбницька війна*», тобто у Німеччині припинили уникати слова «війна» та почали називати речі своїми іменами. Прикладами вживання вербалізаторів на позначення російсько-української війни можуть слугувати такі контексти:

1. *Kiew meldet massive Zerstörungen durch den russischen Angriffskrieg*. (tagesschau.de, 01.12.2023). – *Київ повідомляє про масові руйнування, спричинені російською агресивною війною*. (tagesschau.de, 01.12.2023).

2. *Der autoritäre belarussische Staatschef Alexander Lukaschenko schließt einen direkten Einsatz seiner Armee im russischen Angriffskrieg gegen die Ukraine aus*. (tagesschau.de, 24.11.2022). – *Авторитарний глава білоруської держави Олександр Лукашенко виключає пряме розгортання своєї армії в агресивній війні Росії проти України*. (tagesschau.de, 24.11.2022).

3. *Die Ukraine sollte auch in die EU-Verteidigungsprogramme integriert werden, um den Anforderungen des Landes im Krieg gegen die russischen Invasionstruppen gerecht zu werden*. (tagesschau.de, 01.12.2023). – *Україна також повинна бути інтегрована в оборонні програми ЄС, щоб задовольнити потреби країни у війні проти російських сил вторгнення*. (tagesschau.de, 01.12.2023).

У наведених прикладах аналізовані одиниці сполучаються з прикметником «*russisch / російський*», тобто чітко вказується на те, хто є агресором у цій війні.

Отже, медійні тексти як повідомлення, що відтворюють актуальні події у світі, постають важливим джерелом інформації. У цьому контексті способи вербалізації учасників та складників подій потребують ретельного відбору, адже вони здійснюють маніпулятивний вплив на свідомість реципієнтів та імпліцитно формують у них думку про надану інформацію.

Література:

1. Щербак О. М. Лінгвориторичні стратегії зображення російсько-української війни 2022 року (на матеріалі повідомлень німецькомовного сайту tagesschau.de). *Актуальні питання іноземної філології* : збірник наукових праць. Луцьк : Волинський. нац. ун-т імені Лесі Українки, 2022. № 16. С. 124–129.

2. СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ONLINE. ТОМИ 1–12. URL: <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=1&page=0> (дата звернення: 29.11.2023).

3. DWDS. URL: <https://www.dwds.de/wb/> (дата звернення: 29.11.2023)